

RAPPORT OM FUGLELIVET

PÅ STEILENE

I NESODDEN KOMMUNE

VÅREN 2001

Håkon Breivik Myhr

INNHOLD

SAMMENDRAG	S. 1
INNLEDNING	S. 2
MATERIALE OG METODE	S. 3
KART	S. 3 A
GENERELL BESKRIVELSE AV DELOMRÅDENE	S. 4
TABELL 1: FOREKOMST AV FUGL PÅ STEILENE	S. 5 - 6
FORKLARING TIL TABELL 1 FOR SAMTLIGE ARTER	S. 6 - 10
NATURVERDIER	S. 11
VEDLEGG 1: SANNSYNLIG HEKKEFUGL	S. 12
VEDLEGG 2: BESØKENDE ARTER	S. 13
VEDLEGG 3: TREKKFUGL	S. 13
VEDLEGG 4: FUGLER, MAKS. ANTALL INDIVIDER	S. 14
VEDLEGG 5: FØRSTE OBSERVASJONER	S. 15

SAMMENDRAG

- Steilene består av 5 øyer og 2 skjær på til sammen 87 da. som ligger i Indre Oslofjorden vest for Alværn på Nesodden. En av øyene, Knerten, er fuglereservat. De andre øyene er offentlig friluftsområde med mange brukere; seilforening, trebåtrestaurering, Oslofjorden Friluftsområdets hytte og avdeling for uteskoler. Ferjetrafikk og gjestehavn gjør området tilgjengelig for andre friluftinteresserte i vår og sommer sesongen. Tidligere var imidlertid store deler av området arena for tidlig oljeindustri. Det er som følge av dette lite trær, mest buskvegetasjon, stein og grasbakker.
- Formålet med kartleggingen av fuglelivet er å få et bedre bilde av bestandene og status for artene som er observert på hele øygruppa. Vi har samarbeidet tett med Steilene og To gård avdeling for uteskoler om informasjon om fuglelivet på Steilene.
- Området er kartlagt systematisk 12 ganger i perioden 9. mars - 2. juni 2001 og en gang i etterkant (18-19/8). Disse opplysningene er supplert med nyttige enkeltobservasjoner på 17 datoer i samme tidsrom. Flere observasjoner i juni og juli hadde vært nyttig for status til senthekkende arter som hvitkinngås, makrellterne, siland, fiskemåke og sildemåke.
- Av 47 observerte arter er 23 arter sannsynlig hekkefugl, 9 arter besøkende i hekkesesongen, men ikke hekkende, 13 arter trekkfugl og 2 arter både besøkende/hekkende og trekkfugl. Helhetsbilde domineres av gråmåkekoloni (> 440 ind.), ærfugl (> 112 ind.) og annen sjøfugl (285 ind.). Av hekkende fugl (222-237 par) utgjør gråmåka over halvparten (> 134 par), mens ærfugl en mindre del (> 8 par). Tjeld, sildemåke, fiskemåke og grågås er tallrike hekkefugler. Svarbak, kanadagås, hvitkinngås, siland og stokkand er andre sjøfugl som hekker her. Storskarv, gråhegre, gravand, kvinand og hettemåke er jevnlig besøkende i hekkesesongen, men ikke hekkende.
- Fuglereservater Knerten rommer brorparten av gråmåkebestanden. I denne kolonien hekker også blant annet ærfugl, hvitkinngås, svartbak og sildemåke. Sjøfugler hekker i alle de andre delområdene også. Av arter knyttet til åpent og steinete landskap hekker steinskvett og skjærpiplerke. Flokker med stær, storskarv, storspove og småspove er observert på trekk. En rekke mindre vanlige arter i regionen er observert, fåtallig på trekk (vipe, gluttsnipe, gulerle, tornskate, blåstrupe, tornirsik, sivspurv).
- Det at hekkefuglene har reir på baken gjør de utsatt for predasjon og forstyrrelser. Vi tenker spesielt på villmink med fast tilhold her, løse hunder og stadig passering av ukjente og uforsiktede folk på land og økende båttrafikk nær land. Den økende bruken av øyene på den ene siden og den generelle tendensen (økende/stabile/minkende bestander) for fuglearter i Indre Oslofjord, gjør det av interesse å kunne følge opp med overvåking av bestandsutviklingen på Steilene i årene framover.

Innledning

- Fuglelivet på Steilene er tema for "Sjøfuglene på Steilene" utgitt av Nesoddskolenes avdeling for uteskoler med Nils Tvedt som forfatter. Fuglelivet på Steilene er også omtalt i "Steilene 5 øyer i Oslofjorden" av samme lærer og forfatter. Disse bøkene er primært beregnet for skolebarna. De omtalte sjøfuglene er kartlagt med hensyn til bestander av Morten Bergan og Geir Sverre Andersen i Norsk Ornitologisk Forening, avdeling for Oslo og Akershus hvert år siden 1980.
- Formålet med vår fugleregistrering har vært å kartlegge bestandene av både sjøfugl og annen hekkende fugl, samt besøkende arter og trekkfugl for hele øygruppa. Denne kunnskapen håper vi Nesoddskolenes avdeling for uteskoler kan ha nytte av i sitt arbeid med barn og unge på Steilene. Kartleggingen er således et samarbeidsprosjekt. Vi skylder uteskolen en stor takk for å ha disponert båt til alle registreringene.
- Steilene består av 5 øyer og 2 skjær på til sammen 87 da. som ligger i Oslofjorden vest for Alværn på Nesodden. Nesodden kommune eier Persteilene, Landsteilene og Storsteilene. Fyrsteilene tilhører Staten ved Fyrvesenet og Knerten er statlig sjøfuglreservat. Med unntak av Knerten er øyene offentlige friluftsområde som i 1997 ble kåret til "Årets friluftsområde i Oslo og Akershus". Nesodden Seilforening og Nesoddskolenes avdeling for uteskoler har stor aktivitet på Persteilene. Stiftelsen Landsteilene driver restaurering og bevaring av tradisjonelle båter på Landsteilene. På Fyrsteilene disponerer Oslofjorden Friluftsråd en hytte som medlemmer og andre kan overnatte i sommerhalvåret. Fyrsteilene var bebodd som fyrsted fra 1827 til 1954. Persteilene, Landsteilene og Storsteilene var fra 1890 og helt fram til 1968 en stor industritomt med opptil 23 oljetanker, fabrikkbygning, bolighus m.m. Oljetankene ble siden revet med unntak av en beskyttelsesmur og naturen har sakte tatt området tilbake. Landskapet og vegetasjonen bærer preg av dette med få trær. Fuglelivet her har endret seg raskt de siste 30 år. Bruken av området, naturen og fuglelivet er således i stor endring.

Materiale og metode

- Rapporten er skrevet av Håkon Breivik Myhr med teknisk hjelp av Ellen Tove Andreassen og faglig støtte av Morten Bergan. De systematiske observasjonene er utført i 2001 av Ellen Tove Andreassen, Finn Tjernshaugen, Knut Henrik Melbye, Knut Roar Ulseth, Jan Berstad, Steinar Olsen, Håkon Skånland, Roy Hansen, Kari Hollung og Håkon Breivik Myhr. Langt de fleste registrantene er bosatt på Nesodden og medlemmer av Norsk Ornitologisk Forening, avdeling for Oslo og Akershus.
- De systematiske observasjonene fant sted 9. mars, 30. mars, 7. april, 14. april, 21. april, 22. april, 28. april, 5. mai, 12. mai, 19. mai, 26. mai, 2. juni og 18-19. august 2001. Observasjonene 22. april ble foretatt fra land med teleskop av Jan Berstad. De andre observasjonene er basert på båt med ilandstigning på øyene. Knerten er fuglereservat og ingen av oss har vært i land der. Fyrsteilene er enkelte ganger observert fra båt, da øya er smal og oversiktlig fra sjøsiden. Antall reir kan være vanskelig å nøyaktig tallfeste der vi ikke har vært i land. Likeledes kan enkelte reirplasser i tett buskvegetasjon unngå å ha blitt oppdaget. Registreringene har hovedsakelig blitt foretatt fra tidlig morgen og utover formiddagen. For hver enkelt delområde har vi notert antall par, antall reir, antall på trekk eller i gruppe og antall individer uten hekkeatferd. Registreringene 9. mars, 30. mars og 14. april står Håkon Breivik Myhr alene om. De andre registreringene er foretatt av 2-3 medlemmer av gruppa. Utover i sesongen har vi for tallrike arter som gråmåke, grågås med flere registrert bare par og reir og ikke totalt antall individer for arten. Antall systematiske registreringer ble færre enn planlagt i juni måned. Dette skaper noe usikkerhet om bestand og status for senthekkende arter som siland, makrellterne, sildemåke, fiskemåke og hvitkinngås. Helst skulle vi også hatt reir- og ungetellinger for disse artene i slutten av juli. Foruten systematiske registreringer ble det foretatt enkelt-observasjoner av betydning for antall arter, bestandsstørrelse og hekkestatus på følgende datoer i 2001:

6/3 (N.T) 8/3 (N.T) 13/3 (N.T) 20/3 (N.T) 29/3 (N.T) 3/4 (N.T) 20/4 (N.T) 27/4 (N.T) 1/5 (H.B.M) 8/5 (N.T) 11/5 (K.H.M) 15/5 (N.T) 1/6 (N.T) 15/6 (N.T) 16/6 (H.B.M) 1/8 (K.R.U).

N.T = Nils Tvedt

H.B.M = Håkon Breivik Myhr

K.H.M = Knut Henrik Melbye

K.R.U = Knut Roar Ulseth

Registreringene til Morten Bergan og Geir Sverre Andersen i Norsk Ornitologisk Forening, avdeling for Oslo og Akershus, av hekkende sjøfugl på Steilene i 2001 ble ikke tatt med i materiale for vår kartlegging. Det faktum at de har tillatelse til ilandstigning i sjøfuglreservatet Knerten gjør at de kan ha andre bestandstall for sjøfuglene. Ulike kartleggingsmetoder og tidsintervaller for registreringene gjør materiale ikke helt sammenlignbart.

STEILENE ~ NOEN NAVN

(TEGNING MILS TVEDT)

Steilene

STEILENE FYR.

FYRSTEILENE.

STEILENE
LYKT.

KNERTEN (FUGLERESERVAT).

14,5 M.

STOR-STEILENE.

"TANKEN"

DIABAS-GANGEN.

NESODDEN SEIK -
FORENING'S HAVN OG
GJESTEHAVN

NESODDEN SEIK-
FORENING
"STORGARDEN."

PERS-
STEILENE.

REKE-
SKJÆR

SKOLENS
BRYGGE

BESTYRE-
BOLIGEN.

FABRIKK-
BYGNINGEN

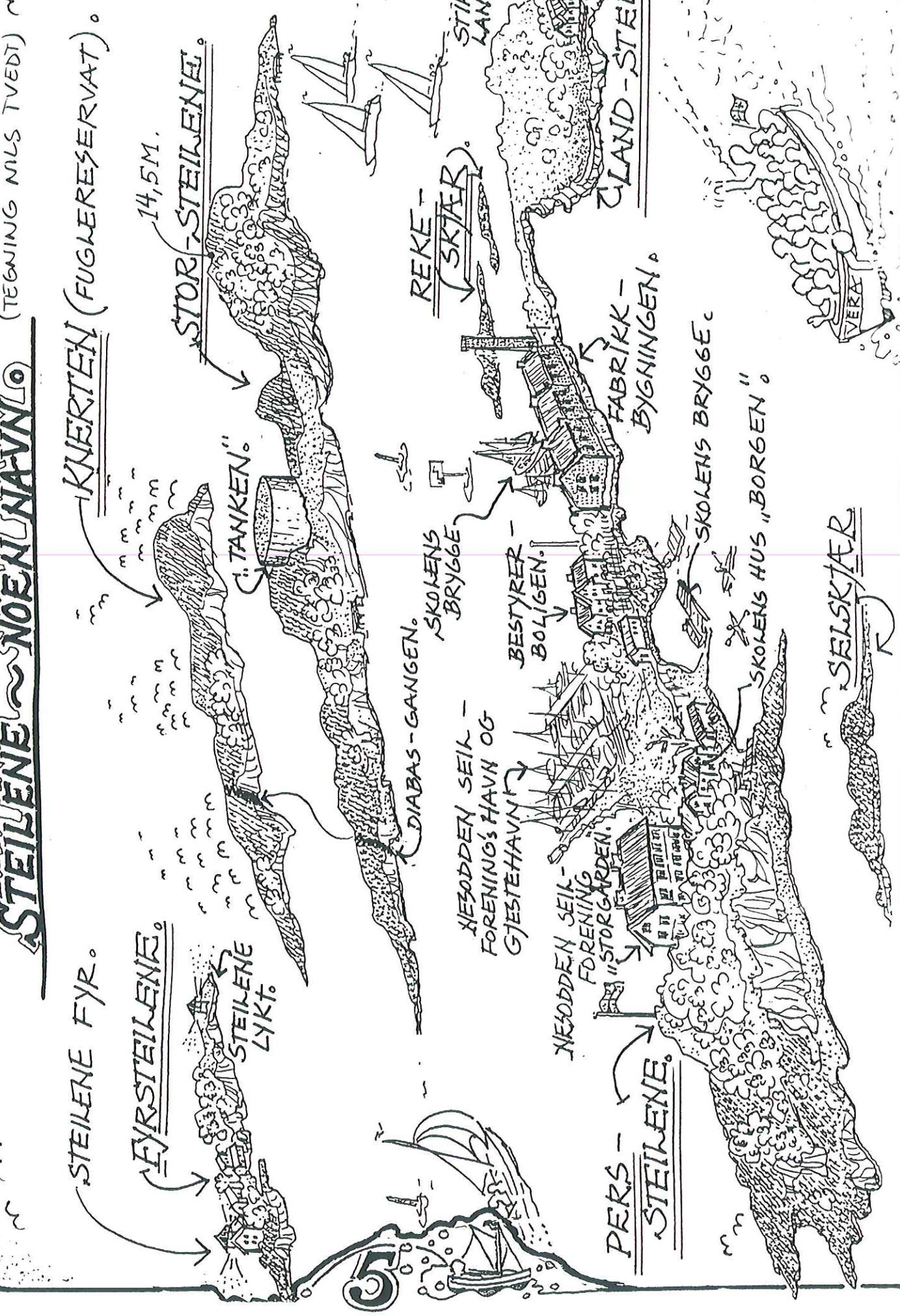
SKOLENS BRYGGE

SKOLENS HUS "BORGEN"

STIFTELSEN
LAND-
STEILENE

LAND-STEILENE.

SELSKJÆR

Generell beskrivelse av delområdene

Delområde 1: Landsteilene, Persteilene, Rekeskjær og Selskjær

Landsteilene og Persteilene henger sammen med en smal passasje av planert murstein og bygningsmasse. Landsteilene er for det meste helt flat. Bare gress vokser der det tidligere stod mange oljetanker. I den østre enden av øya vokser spredte bjørk, selje og rogn, alle under 4 meter. Verkstedsbygningen har tidligere huset både taksvale og låvesvalereir. Persteilene hadde en stor bygningsmasse bestående av en fabrikkbygning, 3 større hus og 2 uthus i 2001 (en bygning som Seilforeningen disponerte brant ned i desember 2001). Molo og båthavn ligger midt på øya. Bestyrerboligen har en hage med hekk, syrinbusker, frukttrær og pil. Søndre og indre del av øya er tett bevokst av syriner. Ved husene og ruinen sør på øya vokser noen nyperosebusker, rips- og stikkelsbærbusker. Av høyere trær kan nevnes svært lindetre og lønnetre ved husene og mindre selje og lønn ved ruinen. Ellers er det en til dels kalkrik og tørr gressbakke med rik blomsterflora på Persteilene. I sør og sørøst er det grusstrender. Rekeskjær (egentlig to skjær) har mye løs skiferstein. Selskjær har et hardere og mer nakent fjell.

Delområde 2: Storsteilene

Øya er lang og relativt bred. I nord er det en høyde på 14,5 m.o.h med bratt skrent/stup mot øst. Her stod det tidligere et bolighus. Det er en del forvillet hagevegetasjon her. Rips, asal, hyll, eple, kirsebær, syrinbusker m.m. Midt på øya står en gedigen beskyttelsesmur for en av de tidligere oljetankene. Høyt oppe på en kant rundt denne hekker flere måkepar. Ved tanken vokser noen få selje, bjørk og asal. Ellers har øya lite vegetasjon annet enn gress og enkelte nypebusker p.g.a skrinn jord med mye løs skifer og grunnmurer fra tidligere oljetanker. I forlengelsen av øya er det skjær noe over og noe under vannflaten. Disse regnes også med til delområde 2.

Delområde 3: Knerten (fuglereservat)

Øya er smal med relativt nakent berg på vestsiden og noe buskvegetasjon på østsiden. Midtre del er grasbevokst, noe frodigere her enn på de andre øyene. I sør en liten strand med grus. To stolper fungerer som utkikksted for storskarv og svartbak.

Delområde 4: Fyrsteilene

Sør og øst for fyrvokterboligen og maskinhuset er det en naken steinstrand. Midt på øya er det et hus som fungerer som hytte for Oslofjorden Friluftsråd med tilhørende naust og molo. I nord er det en fyrlykt og en værstasjon. Mellom og rundt disse bygningene er det rekke av syrinbusker med rom for mange reirplasser (gås, ærfugl m.fl.). Ved naustet er det et piletre.

Delområde 5: Sjøen

Delområde 1, 2, 3 og 4 er land. Delområde 5 er sjøen rundt og mellom disse øyene. Ytre grense er ca. kikkertavstand fra land.

Delområde 6: I lufta

Her regnes ikke land og sjø med, bare passerende fugl på trekk.

TABELL 1: Forekomst av fugl på Steilene

Status:

S: Sannsynlig hekkfugl T: Trekkfugl B: Besøkende i hekketiden, ikke hekkende.

Koder:

X: Observert individer i delområde P: Observert par i delområde R: Observert reir/under i delområde

Delområdene:

1: Persteilene, Landsteilene, Selskjær, Rekeskjær 2: Storsteilene 3: Knerten 4:

Fyrsteilene

5: På sjøen 6: I lufta, ikke bakken

ART	Status	Antall hekkende par Status S	Antall individer Status B, T	DELOMRÅDER					
				1 PLSR	2 STOR	3 KNER	4 FYR	5 SJØ	6 LUFT
Storskarv	B/T		1-3+20		X	X		X	X
Gråhegre	B		1	X	X	X			
Grågås	S	12 P		X	X	X	R	X	
Kanadagås	S	3 P		X	X	R	R		
Hvitkinngås	S	4 P		X	X	X	X		
Gravand	B		1-9	X	X			X	
Stokkand	S	1-2 P		R	X	X	X	X	
Toppand	T		2			X			
Ærfugl	S	> 8 P		X	R	R	R	X	
Kvinand	B		1-5					X	
Siland	S	2-4 P		X	X		X	X	
Laksand	B		2					X	
Tjeld	S	16-20 P		X	R	X	R		
Vipe	T		1		X				
Småspove	T		4						X
Storspove	T		36		X				X
Gluttsnipe	T		1		X				
Strandsnipe	S	1 P			X				
Hettemåke	B		< 6	X			X	X	X
Fiskemåke	S	11 P		X	R	R	R	X	
Sildemåke	S	11 P		R	R	R	X		
Gråmåke	S	> 134 P		R	R	R	R	X	
Svartbak	S	2-3 P		R	X	R	X	X	
Makrellterne	S	> 3 P		R	X		X		
Låvesvale	B		1-2	X	X	X	X		
Taksvale	S	1 P		R					
Hepiplerke	T		2						X
Skjærpiplerk	S	1 P		X	P				
Gulerle	T		1		X	X			
Linerle	S	2-3 P		P	P	X	X		
Gjerdsmett	T		1	X					
Rødstrupe	B		1	X					
Blåstrupe	T		1	X					
Steinskvett	S	3 P		P	P				
Gråtrost	T		2						X
Løvsanger	S	1 P		X	P		X		
Blåmeis	S	1 P		R					
Kjøttmeis	B		1	X					
Tornskate	T		1			X			

ART	Status	Antall hekkende par Status S	Antall individer Status B, T	DELOMRÅDER					
				1 PLSR	2 STOR	3 KNER	4 FYR	5 SJØ	6 LUFT
Skjære	S	1 P		R					
Kråke	B		4 -25	X	X	X	X		
Stær	S+T	0-2 P	+ 83 (T)	P	X	P	X		
Pilfink	S	2-7 P		P	X	X	P		
Grønnfink	S	2 P		P	P	X			
Stillits	B		2		X	X			
Tornirisk	T		1		X				
Sivspurv	T		1		X				
SUM: 47		222-237 P		31	32	22	19	12	6

Forklaringer til tabell 1 for samtlige arter

- 1 Storskarv (status B og T)
1-2 individer observert hele vårsesongen, vesentlig på påle på Knerten. Flokker på trekk/streif observert 28/4 (8 individer) og 5/5. Ungfugl observert 14/4, 5/5.
- 2 Gråhegre (status: B)
individ observert 7/4 og 14/4 (+ 19/8). Observert tilfeldig før og etter perioden.
- 3 Grågås (status: S)
Første observasjon 9/3. 4 rugende fugl på Fyrsteilene fra 21/4. Observert mellom 20-35 individer gjennom hele sesongen, med en topp på maks. 48 individer 28/4. Pardannelse. Opp til 12 P sett gjentatte ganger. 22 P en gang (28/4). 1 P tatt av mink. 2 kull unger observert. Første observasjon av unger 12/5. Forsøk på egglegging Storsteilene, 2 reir plyndret.
- 4 Kanadagås (status: S)
1 observert 20/3. 3 hekkende par (reir observert), hvorav 2 på Knerten og 1 på Fyrsteilene. Første reir observert 21/4. Totalt observert opp mot maks. 14 individer (28/4). Første kull unger 17/5.
- 5 Hvitkinngås (status: S)
Første observasjon 20/4. Observert 3-4 par gjennom sesongen. Totalt opp mot 13 adulte. Trolig 2-3 reir på Knerten og 1 på Fyrsteilene den 2/6. Første kull unger 15/6. 4 kull unger observert den 1/8. Til sammen 8 adulte og 28 unger hvorav 1 nyfødt observert den 1/8.
- 6 Gravand (status: B)
Første observasjon 6/3. 1-2 par observert 30/3, 21/4, 22/4, 5/5, 12/5. 4 par + 1 individ observert 28/4. Ingen funn av reirplassering. Usikkert om hekker. Ingen ungefunn. Arten er bare observert på sjøen og på skjær og ikke på buskbevokste øyer.
- 7 Stokkand (status: S)
Observed fra 9/3 til 2/6 i varierende antall. Maks. 20 individer (8 par + 4 individer) 30/3. Reirfunn Landsteilene 5/5 og 12/5.
- 8 Toppand (status: T)

Et par på Knerten 13/3 (Nils Tvedt personlig meddelt).

- 9 Ærfugl (status: S)
Første observasjon 9/3. Fra 9/3 til 19/8 min. 35 adulte/individer, maks. 112 adulte. Fra 30/3 til 28/4 min. 87, maks. 112 individer. 8 reir observert 5/5, hvorav 3 Storsteilene, 4 Knerten, 1 Fyrsteilene. Første kull unger 8/5 (Nils Tvedt). 3 kull unger 12/5, 6 kull unger 19/5. 2/6 observert til sammen 70 unger og 105 adulte. Trolig flere hekkende par enn angitt, da fugl på reir er vanskelig å se.
- 10 Kvinand (status: B)
Første observert 9/3. Siste observert 21/4. Trolig fugl på næringssøk. Fra 1-5 individer.
- 11 Siland (status: S)
Første observasjon 9/3. 1 par observert jevnlig 7/4 -22/4. Mellom 2-4 par observert jevnlig 28/4-2/6. Ingen reirfunn eller ungefunn ved tilfeldige observasjoner senere i juni og august. Usikkert om hekker på grunn av dårlig systematisk observasjoner i hekkeperioden (sen hekking juni- juli og august). Hekker antakelig i følge Morten Bergan.
- 12 Laksand (status: B)
Observed 1 par Persteilene 27/4.
- 13 Tjeld (status: S)
Første observasjon 8/3 (Nils Tvedt). Første reir observert 1/5. Første ungekull 29/5 (Nils Tvedt). Totalt 46 individer observert 30/3. 12 par observert 21/4 og 28/4 (H.B.M.). 16 par observert 5/5. 20 par observert 12/5 hvorav 2 reir Storsteilene og 3 reir Fyrsteilene.
- 14 Vipe (status: T)
1 individ observert Storsteilene 21/4.
- 15 Småspove (status: T)
Flokk på 4 individer trakk over 12/5.
- 16 Storspove (status: T)
Flokk på 17 individer landet på Storsteilene og trakk videre 21/4. Flokk på 19 individer trakk over 22/4 (Jan Berstad).
- 17 Gluttsnipe (status: T)
1 individ observert Storsteilene 28/4.
- 18 Strandsnipe (status: S)
Første observasjon 1/5, 1 par/1 individ observert 1/5, 5/5, 12/5, 26/5, 2/6 + 19/8.
- 19 Hettmåke (status: B)
Første observasjon 29/3 (Nils Tvedt). 6 individer observert 7/4, siden minkende til 1 individ 26/5.
- 20 Fiskemåke (status: S)

- Første observasjon 3/4 (Nils Tvedt). Første reirobservasjon 1/5 (H.B.M.). 6 reir observert 26/5: 3 Storsteilene, 1 Knerten, 2 Fyrsteilene. 11 par (m/u reir) observert 12/5 og 2/6.
- 21 Sildemåke (status: S)
Første observasjon 3/4 (Nils Tvedt). Første reirobservasjon 28/4. Par + reir mellom 7-13 21/4-2/6. 11 reir observert 12/5 hvorav 3 Selskjær, 1 Storsteilene og 7 Knerten.
- 22 Gråmåke (status: S)
Økende antall individer. 84 individer 9/3, 92 individer 30/3, 106 individer 7/4, 326 individer 21/4, 440 individer 28/4. Deretter er kun reir talt opp. Dobbelttelinger av samme fugl kan forekomme. Første observasjon par og reir 21/4. 74 reir 28/4, 105 reir 5/5, 134 reir 12/5, 63 reir 26/5. Første observasjon unger 26/5. Hovedtyngde på Knerten med 325 individer + 64 reirfugl observert 28/4. 12/5 observert 134 reir fordelt slik: 11 reir Selskjær, 7 reir Persteilene, 1 reir Storsteilene, 112 reir Knerten, 3 reir på Fyrsteilene.
- 23 Svartbak (status: S)
Minst 2 par observert gjennom hele sesongen. 1 reir på Selskjær og 1-2 reir på Knerten observert 26/5. Første reirfunn på Knerten 5/5. Større antall individer observert i vekslende perioder: 6 individer (inklusive 2 par) 30/3, 12 individer (inkludert 2-3 par) 7/4, 6 individer 2/6. Ungfugl observert på Knerten 18/8. Observert i alle delområder.
- 24 Makrellterne (status: S)
Første observasjon 28/4. Første reirfunn 12/5. 3 reir på Selskjær (delområde 1) 26/5. 2/6 observert 12 individer delområde 1, 1 par på Storsteilene og 1 par + 3 individer på Fyrsteilene. Trolig flere enn 3 hekkende par, da den hekker sent. Vi har for få systematiske observasjoner i juni måned.
- 25 Låvesvale (status: B)
Første observasjon 5/5. 1-2 individer observert over området. Ingen tegn til hekking i fabrikkbygningen (Persteilene) eller verkstedsbygningen (Landsteilene), da disse er nærmest lukket igjen etter tidligere hekking der.
- 26 Taksvale (status: S)
Første observasjon 12/5. Reirfunn Landsteilene (delområde 1) 16/6 (H.B.M.).
- 27 Heipiplerke (status: T)
2 individer på trekk over området 7/4.
- 28 Skjærpiplerke (status: S)
Første observasjon på Storsteilene 21/4. 1 individ observert på Storsteilene 21/4, 1/5, 5/5. Syngende + taus fugl (par) observert på Storsteilene 12/5. Par observert på Storsteilene 2/6.
- 29 Gulerle (status: T)
1 hannful observert på trekk 12/5 på Storsteilene og Knerten. Sangstrofe før trekk videre.
- 30 Linerle (status: S)

Første observasjon 14/4. 2 par + 1-2 individer observert gjennom resten av sesongen. 2-3 par observert på Storsteilene og Persteilene til sammen. Observert også på Knerten og Fyrsteilene. Unger observert 18/8 på Persteilene, Storsteilene og Knerten.

- 31 Gjerdesmett (status: T)
Kun en observasjon av varslende fugl på Persteilene 30/3.
- 32 Rødstrupe (status: B)
En varslende rødstrupe observert på Persteilene 30/3 og 7/4.
- 33 Blåstrupe (status: T)
En syngende fugl observert 11/5 (Knut Melbye) på Persteilene.
- 34 Steinskvett (status: S)
Første observasjon 28/4. Reirbygging 5/5. 2 syngende hanner. 3 par observert 5/5, 12/5 og 19/5 fordelt på Landsteilene (1), Persteilene (1) og Storsteilene (1). Unge observert på Storsteilene 2/6.
- 35 Gråtrost (status: T)
2 individer fløy over området 28/4.
- 36 Løvsanger (status: S)
Første observasjon av 1 individ 12/5. Observert i to delområder 19/5. 26/5 observert syngende fugl på Storsteilene. Par observert på Storsteilene 18-19/8.
- 37 Blåmeis (status: S)
Første observasjon av syngende fugl i frukthagen på Persteilene 30/3. Reirfunn samme sted 21/4.
- 38 Kjøttmeis (status: B)
Kun en observasjon 19/5.
- 39 Tørnskate (status: T)
En hunnfarget fugl observert utenom hekkesesongen 19/8 på Knerten.
- 40 Skjære (status S)
Fra 1-3 individer observert på Persteilene fram til reirbyggende fugl observert 12/5.
- 41 Kråke (status: B)
5 - 11 individer observert fram til 19/5. 4 individer 26/5, 2/6. Alle delområder. Stor ansamling nord på Storsteilene 28/4: gruppe på 25 individer.
- 42 Stær (status: S+T)
Flokker på trekk observert 30/3, 7/4, 14/4, (maks. 41 ind. 30/3). Par observert på Knerten 28/4, 5/5. Syngende hann observert på Persteilene 14/4. Par observasjon på Persteilene 7/4, 12/5 og 26/5.
- 43 Pilfink (status: S)

Småflokker på til sammen 12- 18 fugl observert på Persteilene 7/4 - 12/5, deretter færre individer. 2 - 3 individer observert på Fyrsteilene 7/4, 21/4, 5/5, 12/5, 19/5.
Enkeltindivid observert på Storsteilene og Knerten.

- 44 Grønnfink (status: S)
Syngende fugl observert på Persteilene 21/4 og Storsteilene 30/3, 7/4, 21/4. Fugl observert på Persteilene 6 datoer, Storsteilene 6 datoer.
- 45 Stillits (status: B)
Ett par (syngende fugl) observert på Knerten 12/5. Ett par observert på Storsteilene etter hekkesesongen 18/8.
- 46 Tornirisk (status: T)
Et individ observert på Storsteilene 12/5 (taus).
- 47 Sivspurv (status: T)
Et varslende individ observert på Storsteilene 21/4.

Naturverdier

Totalt 47 arter ble observert i hekkesesongen våren 2001. Av disse var 23 arter sannsynligvis hekkefugl, 9 arter besøkende i hekkesesongen, men ikke hekkende, 13 arter trekkfugl og 2 arter både besøkende/hekkende og trekkfugl. For 21 av artene er bare 1 eller 2 individer (eventuelt par) observert. Disse fåtallige artene utgjør derfor svært lite av helhetsbildet. Helhetsbilde domineres av gråmåke (> 440 individer), ærfugl (> 112 individer) og annen sjøfugl (285 individer).

Av sannsynlig hekkefugl er det observert mellom 222 - 237 par. Gråmåke utgjør > 134 par. Tjeld, grågås, fiskemåke, sildemåke og ærfugl står til sammen for min. 58 - 62 par. Fuglereservatet Knerten rommer nå en av fjordens store gråmåkekolonier. Flere arter trives i denne kolonien: sildemåke, svartbak, ærfugl. Den tidl. så tallrike hettemåka på Knerten er nå en fåtallig besøkende art. Den store makrellternekolonien på Knerten (før hettemåka kom i 1957) er nå også borte og noen få par hekker nå på Selskjær.

Innførte fugler til regionen som grågås, kanadagås og hvitkinngås hekket alle på Steilene i 2001. Hvitkinngåsa hekket her først i 1993 (Bergan/Andersen og N. Tvedt). Av annen sjøfugl hekker foruten overnevnt siland og stokkand. Storskarv, gråhegre, gravand, kvinand og hettemåke er jevnlig besøkende arter.

Sjøfugler er observert og hekker i alle delområdene. Av fugler knyttet til åpent, steinete landskap hekker steinskvett og skjærpiplerke. Fugler knyttet til tresjiktet er fåtallig da det er lite trær og mest buskvegetasjon på øyene. Vi hadde kanskje forventet å finne flere hekkende spurvefugler (som for eksempel rødstrupe, gjerdesmett, buskskvett, tornsanger med flere sangere) knyttet til buskvegetasjonen. Disse artene er imidlertid ikke registrert som hekkefugl i 2001. Kanskje det ikke er nok buskvegetasjon der.

Flokker med stær, storskarv, storspove og småspove er observert på trekk. De andre artene på trekk er det bare observert 1- 2 individer av (vipe, gluttsnipe, gulerle, tornskate, blåstrupe, tornirisik, sivpurv med flere).

Landskapet er preget av tidligere oljeindustri. Kulturvekster som frukttrær, bærbusker og syriner sprer seg utover og skaper reirplasser og gjemmesteder for mange fugler med reir på bakken.

Det at de fleste hekkefuglene har reir på bakken, gjør de ekstra utsatt for forstyrrelser og predasjon. Kråker og grådige måker er naturlige predatorer i et slikt miljø. Verre er det med villminken som har fast tilhold på Fyrsteilene og/eller Landsteilene. Minken kan svømme fra øy til øy og skyr lite i kamp for føden. Blant annet er to grågjess på reir tatt av mink på Fyrsteilene i 2001. Reir og egg er dessuten observert ødelagt flere steder. Villminken bør etter vår mening bli utryddet fra Steilene, særlig for å ta hensyn til fuglereservatet Knerten. Den økende bruken av Persteilene, Landsteilene, Storsteilene og særlig Fyrsteilene ser vi på som en fare for fuglelivet. Hunder som går løse og stadig passering av folk i hekkesesongen er en fare for fugler med reir på bakken. Den store trafikken av fritidsbåter kan virke forstyrrende hvis båtene går for nærme strandsonen. Disse farene og forstyrrelsene på den ene siden og generelle tendenser (økende/stabile/minkende bestander) for fugleartene i Indre Oslofjord gjør det interessant å kunne overvåke bestandsutviklingen av fugl på Steilene i årene framover.

Vedlegg 1

S = Sannsynlig hekkefugl
Rangert etter antall hekkende par

1. Gråmåke	> 134	P
2. Tjeld	16 - 20	P
3. Grågås	12	P
4. Fiskemåke	11	P
5. Sildemåke	11	P
6. Ærfugl	> 8	P
7. Pilfink	2 - 7	P
8. Hvitkinngås	4	P
9. Siland	2 - 4	P
10. Makrellterne	min. 3	P
11. Kanadagås	3	P
12. Steinskvett	3	P
13. Linerle	2 - 3	P
14. Svartbak	min. 2	P
15. Grønnfink	2	P
16. Stokkand	1 - 2	P
17. Stær	0 - 2	P
18. Strandsnipe	1	P
Taksvale	1	P
Skjærpiplerke	1	P
Løvsanger	1	P
Blåmeis	1	P
Skjære	1	P
Totalt 23 arter	222 -237	Hekk. par

Vedlegg 2

B = Besøkende arter

Rangert etter antall datoer de er observert

1. Kråke	13 obs. (hele perioden)	4 - 11	ind.
2. Storskarv	10 obs. (hele perioden)	1 - 3	ind. (+T)
3. Hettmåke	9 obs.	1 - 6	ind.
4. Gravand	7 obs.	1 - 9	ind.
5. Kvinand	5 obs.	1 - 5	ind.
6. Låvesvale	4 obs.	1 - 2	ind.
7. Gråhegre	3 obs.	1	ind.
8. Rødstrupe	2 obs.	1	ind.
9. Stillits	2 obs.	2	ind.
10. Laksand	1 obs.	2	ind.
Kjøttmeis	1 obs.	1	ind.
11 arter			

Vedlegg 3

Trekkfugl

Rangert etter maksimalt antall individer observert en bestemt dato

1. Stær	41 individer	30/3	* Også hekkende art
2. Storspove	19 individer	22/4	
3. Storskarv	8 individer	28/4	* Også besøkende art
4. Småspove	4 individer	12/5	
5. Toppand	2 individer	13/3	
6. Heiplierke	2 individer	7/4	
7. Gråtrost	2 individer	28/4	
8. Vipe	1 individ	21/4	
Gluttsnipe	1 individ	28/4	
Gulerle	1 individ	12/5	
Gjerdesmett	1 individ	30/3	
Blåstrupe	1 individ	11/5	
Tornskate	1 individ	19/8	
Tornirisk	1 individ	12/5	
Sivspurv	1 individ	21/4	
15 arter (hvorav 2 arter også registrert som besøkende/hekkende)			

Vedlegg 4

Fugler

Rangert etter maksimalt antall voksne individer i hekkesesongen (en enkelt dato)

1. Gråmåke	440 individer	28/4	
2. Ærfugl	112 individer	30/3	
3. Grågås	48 individer	28/4	
4. Tjeld	46 individer	30/3	
5. Stær	41 individer	30/3	Trekk
6. Fiskemåke	40 individer	2/6	
7. Sildemåke	32 individer	28/4	
8. Kråke	25 individer	28/4	Gruppe
9. Stokkand	20 individer	30/3	
10. Makrellterne	20 individer	2/6	
11. Storspove	19 individer	22/4	Trekk
12. Pilfink	18 individer	21/4	
13. Kanadagås	14 individer	28/4	
14. Hvitkinngås	13 individer	2/6	
15. Svartbak	12 individer	7/4	
16. Grønnfink	12 individer	21/4	
17. Siland	11 individer	2/6	
18. Gravand	9 individer	28/4	
19. Storskarv	8 individer	28/4	Trekk
20. Steinskvett	6 individer	5/5	
21. Linerle	6 individer	21/4	
22. Hettmåke	6 individer	7/4	
23. Kvinand	5 individer	30/3	
22. Skjære	5 individer	7/4	
Sum: Andre arter (25-47)	37 individer		
47 arter totalt			

Vedlegg 5

Første observasjoner av fugler på Steilene våren 2001

Art	Første obs.	Status	
Gravand	6. mars	B	
Tjeld	8. mars	S	
Ærfugl	9. mars	S	
Kvinand	9. mars	B	
Grågås	9. mars	S	
Stokkand	9. mars	S	Obs. vinter
Storskarv	9. mars	B	Obs. vinter
Siland	9. mars	S	Obs. vinter
Gråmåke	9. mars	S	Obs. vinter
Svartbak	9. mars	S	Obs. vinter
Skjære	9. mars	B	Obs. vinter
Kråke	9. mars	B	Obs. vinter
Toppand	13. mars	B	
Kanadagås	20. mars	S	
Hettemåke	29. mars	B	
Gjerdsmett	30. mars	B	
Rødstrupe	30. mars	B	
Blåmeis	30. mars	S	
Stær	30. mars	S/T	
Grønnfink	30. mars	S	
Fiskemåke	3. april	S	
Sildemåke	3. april	S	
Gråhegre	7. april	B	Obs. vinter
Heipiplerke	7. april	T	
Pilfink	7. april	S	
Linerle	14. april	S	
Hvitkinngås	20. april	S	
Vipe	21. april	T	
Storspove	21. april	T	
Skjærpiplerke	21. april	S	
Sivspurv	21. april	T	
Laksand	27. april	B	
Gluttsnipe	28. april	T	
Makrellterne	28. april	S	
Steinskvett	28. april	S	
Gråtrost	28. april	B	
Strandsnipe	28. april	S	
Låvesvale	5. mai	B	
Blåstrupe	11. mai	T	
Småspove	12. mai	T	
Taksvale	12. mai	S	
Gulerle	12. mai	T	
Stillits	12. mai	B	
Lovsanger	12. mai	S	
Tornirisk	12. mai	T	
Kjøttmeis	19. mai	B	
Tornskate	18. august	T	